ט: הכל ממירין פרק ראשון תמורה

והומם. הראשון: וחיללו על אחר [ט] **ונתכפר באשם אחר.** [ד] אמר שאכל אשם שני זה שחילל הראשון עליו ונתכפר באחר ואח"כ נמצא זה: **וניתק לעולה.** לאשם שכיפרו בעליו באחר שתמיה לשם עולת נדבת צבור קאי דהיינו מן המותרות דמדלם יהוידע הכהן כפ' ולד חטאת (לקמן דף כג.): **מהו** [י] **שימירו בו.** מי שתמירן בו דהא המיר בראשון או דלמא כיון דגופא אחרינא הוא וקדושה אחריתי היא דכי המיר בקמא הוה אשם והאי הוה עולה הלכך ממירין: **אי שני גופין וקדושה אחת.** מיבעיא ליה דמי אחרינא כיון דגופא אחרינא הוה מימר או דלמא כיון דקדושה אחת היא לא שיבעי ליה למימר הפרים אשם להתכפר בו והמיר בו והומם הראשון ומחללו על אחר מהו שיחזור וימיר בו דאמר אין ממירין והחזרין וממירין הפריש אשם להתכפר בו והמיר בו והומם וחללו על אחר מהו שיחזור וימיר בו [כ] נתכפר באשם אחר וניתק זה לעולה מהו שיחזיר וימיר אמר אביי [ג] הי קא מיבעיא ליה קדושה אחרת באותו הגוף לא ניבעי הומם וחללו [ד] באחר אי גוף אחר [כ] באותה קדושה לא ניבעי נתכפר באשם אחר ורבי אבין חדא מגו חדא קא מיבעיא ליה הומם [ה] וחללו על אחר מהו שיחזור וימיר מי אמרינן באשם ראשון הוא דאין חוזר וממיר אבל בגוף אחר אע"ג [ו] דקדיש אותה קדושה חוזר וממיר או דלמא כל באותה קדושה אין חוזר וממיר ואם תימצא לומר הדין גוף [ז] אחד כיון דבאותה קדושה קאים אין חוזר וממיר אלא נתכפר באשם אחר וניתק זה [ז] ראשון לעולה מהו שיחזיר וימיר בו מי אמרינן כי אין ממיר [א] וחוזר וממיר הני מילי אותו הגוף באותה קדושה אבל אותו הגוף בקדושה אחרת חוזר וממיר או דלמא אף על [ח] קדושה אחרת כיון דאותו הגוף הוא אין חוזר וממיר תיקו: [ט] א"ר יהושע בן לוי [א]הקדש ראשון מוסיף חומש ואין הקדש שני מוסיף חומש אמר רב פפא מאי טעמא דרבי יהושע בן לוי אמר קרא [ב]ואם המקדיש יגאל את ביתו ויסף חמישית מקדיש ולא המתפים בעי רבי אבין הפריש אשם להתכפר בו והומם [ט] והוסיף עליו חומש וחללו [ג] [ב] [ד]חבירו ונתכפר באשם אחר וניתק זה לעולה [ו] [ב]מהו שיוסיף עליו חומש אמר קא מיבעיא ליה אי שני גופין וקדושה אחת קא מיבעיא ליה תיבעי ליה בלא נתכפר אי שתי קדושות וגוף אחד קא מיבעיא ליה [ח] תיבעי בלא הומם ורבי אבין חדא מגו חדא קמיבעיא ליה אם תימצא לומר שני גופין וקדושה אחת לא משום דבההיא קדושה איתוסף בה חדא זימנא חומש שני גופין ושתי קדושות מאי תיקו לישנא אחרינא בעי רבי אבין הפריש אשם להתכפר בו והומם וחללו על אחר [ג] והוסיף [ה] [ז] חומש [ד] נתכפרו באשם אחר וניתק זה לעולה מהו שיוסיף עליו חומש אמר אביי [ה] הדין קא מיבעיא ליה אי קדושה אחרת באותו הגוף קא מיבעיא ליה לא ניבעי [ו] ליה הומם אי גוף אחד באותה קדושה [ז]כו' וחללו על אחר מהו שיוסיף עליו חומש מי אמרי' באשם קמא הוא [ח] [ט] [יא] דמוסיף אבל בגוף אחד אע"ג דקאים באותה קדושה [יב] [ט] [אין] מוסיף חומש אין גוף אחד ושמי קדושות לא ניבעי הומם וחיללו כו' ורבי אבין חדא מגו חדא קא מיבעיא ליה וא"ל קאמר. והשתא לשלי ליישנא לא בעי מידי משני גופים ושמי קדושות אלא ס"ק אם מימלי לומר גוף אחד כאותה קדושה כו' [יב] ולכאי ליישנא אשיב שני גופין וקדושה אחת [יג] מדא עפי משמי קדושות וגוף אחד: **ואין הקדש שני מוסיף חומש.** [ה] והייטו הקדש שני כגון שהומם הראשון וחיללו על אחר הלכך פריך הכי אלא מאי אחר הקדש שני ואם הומם [יד] וחיללו אינו מוסיף עליו חומש ותמורה נמי הויא הקדש שני: **ספרים אשם להתכפר בו כו'.** כדלעיל דהוו להו שני גופים ושמי קדושות מהו: **מאי קא מיבעיא ליה.** לרבי אבין דסלקא אדעתין דבעיא דר' אבין לאו שני גופין ושמי קדושות נמי אלא בחדי מילי פליג מילתיה דקמייתא הוו שני גופין וקדושה אחת ואידך נתכפר באשם אחר כלומר שלא אחר הומם הראשון אלא שאכל ונתכפר באחר ונמצא זה וניתק לעולה הוו להו שתי קדושות וגוף אחד מהו הלכך פריך הכי מינייהו עיקר בעיא דר' אבין ליבעי [יג]הדיא ולישמע אידך מינה: **אי שני גופין וקדושה אחת קמיבעיא ליה תיבעי ליה בלא נתכפר.** באחר אלא הומם הראשון וחיללו והוסיף עליו חומש דמומם לא שייך בקדשי מזבח בלא מום דהא אם לא נפיק לחולין והומם האי שני מהו כלומר מי אמרינן כיון דקדושה אחת היא אינו מוסיף כה תומם אחרינא או דילמא כיון דב' גופין ניעבו אינו מוסיף כה תומם וכי אמר ר' יהושע הקדש שני אינו מוסיף ביה חומש כגון מתפים בעל מום לבדק הבית וחיללו בבעל מום אחר [טו] דהאי לא מחדש בה מידי אבל הכא דמתפים אם בבעל מום דהאי חזי למזבח [טו]הקדש [טו] שני קרינן ביה דההוא קמא לא חזי אלא לדמי והאי חזי למזבח וקדושה חדשה היא: **אי שתי קדושות וגוף אחד מיבעיא ליה תיבעי ליה בלא הומם.** קודם שאכל אלא אכל והפרים אחרת ונתכפר בו ונמצא הראשון וניתק לעולה מהו מי אמרינן הקדש שני הוא שהרי נתכפר באחר וזה עפל לו ואם הומם ובא לחללו לא יוסיף עליו חומש אלא

מסורת הש"ס

א) ר"ה אחר כה ל"ק. ב) ולאחר ע' רש"ש. ג) כ"מ נד:. ד) על אחר ל"ק. ה) והוסיף חומש מהו שיחזיר ויוסיף חומש נתכפרו. ל"ק. ו) לא נמצי נתכפר באשם אחר ור' אבין חדא מגו חדא קא מיבעי ליה הומם וחיללו. ל"ק. ז) בלאינו הומם וחיללו טו'. ל"ק. ח) בלאינו המיר בו חד זימנא אי דלמא כיון דב' קדושות המיר בפם אחת הוי אשם שני והשתא הוי עולה מתיר בו כו'. ל"ק. ט) הם"ל ואח"כ ד"ה לא ל"ל מימלמי. ל"ק. י) ל"ל לחתא. ל"ק. יא) הם"ל ואח"כ ל"ל לחתא. ל"ק. יב) ל"ל לאי

הקדש. ל"ק.

הגהות הב"ח

(א) נב' חדא מגו חדא קא מיבעיא ליה הומם והומר וחיללו: (ב) שם נמי ר' אבין וכו' וחיללו על חבירו: (ג) שם מי אמרינן באשם קמא הוא דאינו מוסיף וכו' באותה קדושה מוסיף: (ד) רש"י ד"ה והומם וכו' באשם אחר שאכל כל"ל ומיתת אחר נמתק: (ה) ד"ה ולא כ' קדושות וכו' כיון דאל נופא דשתי קדושות הוא דמסתפקא ליה: (ו) ד"ה חדא וכו' דהוה ליה כאי שני גופים וקדושה: (ז) ד"ה ואם מימלי וכו' משום דבההיא קדושה איתמר בה הומר בה פעם אחת הכ"ל: (ח) ד"ה שני גופין וכו' ומתכפר וכו' ואיטו מימר לישנא אחרינא כיומלמי: (ט) ד"ה ל"ל אבי וכו' כדפרשת בלא חילול דהיינו גוף וכו' וקדושה אחת עפי כל"ל ומיתת חדא נמתק:

הגהות הגר"א

[א] נב' ומחזר ומימר ה"מ אותו הגוף. ל"ד אלא משום סיפא נקט לה: [ב] שם ומלמי חבירו. מלת חבירו יש למחוק: [ג] שם והוסיף חומש. ל"ל מהו שיוסיף חומש: [ד] שם נתכפרו באשם. ל"ל נתכפר: [ה] שם הדין קמיבעיא ליה. ל"ל הי: [ו] שם באשם קמא הוא דמוסיף. ל"ל דלאינו מוסיף: [ז] שם אין מוסיף חומש. מלת אין יש למחוק: [ח] רש"י ד"ה ואין הקדש שני. וכיינו הקדש שני כגון שהומם כו'. ולכך צריך רש"י למחוק ולמלוק כיון הוא לנע"מ אבל לפי"ז לשון הגמ' הוא דמוק מגמ' מי אמרינן באשם קמא הוא שני גופין ושמי קדושות ל"ל כגון אבל לפי"ז לשון הגמ' ולא הקדש שני הוא מתפים בו דבר אחר ובעיא דר' אבין הוא ג"כ אם מתפים כגון אם הקדש שני הוא דקדושה אחת ל"ל אבל לא פרה אם הלשון מוסיף חומש על ההשפעה דקאמר בגמ' משום דבההיא קדושה מיוסף כו' ולפי"ז אמיא כל הסברא שפיר ומקשינא לעיל נכי תמורה:

מסורת הרשב"ם

בב א מיי' פ"ו מהל' ערכין הל"י:

בג ב מיי' שם הל"ו:

תורה אור השלם

1. ואם המקדיש יגאל את ביתו וסף חמישית כסף ערכך עליו והיה לו:

ויקרא כז טו

מוסף רש"י

ולא המתפים. זה מתפ' הראשון, שהשני נתפס בקדושה של אחר ולא מתמתם עצמה כלום לי (ב"מ נד:).

רבינו גרשום

והומם האשם וחיללו על אחר. ונאבד אותו שחילל עליו והביא אשם אחר וכפר בו ואח"כ נמצא אותו שנאבד וניתק לעולה: מהו שימיר בו. דהשתא אינא ב' גופין דב' קדושות דמעיקרא הפריש אשם דהויגו קדושה אחת וגוף אחד והימר בו והומם וחיללו על אחר וניתק זה לעולה היינו קדושה אחריתי וגוף אחר: ומאי קא מיבעיא ליה אי ב' גופין וקדושה אחת. אם ממירין ותחזרין וממירין באותן ב' גופין בקדושה אחת: תיבעי ליה בלא מחכמה. וליבעי הכי הפריש אשם להתכפר בו והימר בו והומם וחיללו על אחר מהו לחזור ולהמיר. באותו אחר דהאי אחר היינו גוף אחר באותה קדושה עצמה דאשם ואי ב' קדושות וגוף אחר קא מיבעיא ליה הכי הפריש אשם להתכפר בו והימר בו ונאבד האשם ונתכפר באשם אחר ואח"כ נמצא הראשון וניתק זה לעולה והיינו אותו גוף עצמו בקדושה אחרת דעולה הוי השתא מהו שיחזיר וימיר באותו גוף עצמו בקדושה אחרת: ור' אבין. דקא מעיב להו בחדא היינו טעמא משום דחדא מגו חדא קא מיבעיא ליה. בדין אם תימצא לומר הכי: קאמר אם תמצא לומר ב' גופין בקדושה אחת אין לחזור וימיר משום דבההיא קדושה הא בבר המיר בה זדא דימנא והם הכי נמי ב' קדושות וגוף אחד אין חוזרין וממירין דהא כבר המיר באותו גוף ב' גופין וב' קדושות מהו דבעיא עם המום ונתכפר מסתברא בב' גופין וב' קדושות כדאמרן לעיל: ל"א בעי ר' אבין כו'. בהאי לישנא לא מיירי כלל ב' גופין וב' קדושות אלא גו ב' קדושות וגוף א' או ב' גופין בקדושה אחת דהאי תכפר באשם הוי כגון נתכפר באשם בעיא אחריתי יא בב' קדושות וגוף א' אמר ר' אבין קא מיבעיא ליה ר' יהושע) אהקדש אשון מוסיף חומש [ולא הקדש שני מוסיף חומש]. לומר בעלים שפודין הקדשן וסיפין חומש כדכתיב ואם מקדיש יגאל ויסף וגו' ולא מ חללו אותו הקדש בדבר אחר שאותו דבר אחר נתפס וא בהקדש ואם רוצין פדותו בעלים אותו דבר אחר אין מוסיפין עליו חומש דקאמר המקדיש ולא מתפים: [בעי ר' אבין ר' פריש אשם וכו'. וכי היכי

שיטה מקובצת

ל איתמר בה: ב) דימר ס"א א"נ נתכפר: ג) אביי הדין קא מיבעי' ליה אי קדושה: ד) וחיללו על אחר: ה) אע"ג דקאים באותה קדושה חוזר וממיר א"ר כל באותה קדושה: ו) גוף אחר כיון: ז) זה הראשון לעולה: ח) אע"ג דקדושה אחרת היא כיון: ט) והומם וחיללו על אחר והוסיף עליו חומש ונתכפר וחיללו חבירו נמחק: י) צי' בהשמטר בסוף המסכת: יא) תיבעי בלא הומם. גליון דמה כיון שלא חיללו מעולם וגוף אחר הוא למה לא יוסיף חומש וכ"ת דמה שניתק מאשם ד"שיב כהקדש שני א"כ מאי קאמר בסמוך אח"ל שני גופים וקדושה אחת לא דכבר הוסיף חומש בהך קדושה אבל שני גופים ושתי קדושות חשיב לראשון אלמא דשתי קדושות חשבינן להקדש ראשון וי"ל דודאי שתי קדושות לבד או שני גופים לבד חשיב להקדש שני אבל איתנהו לתרוייהו חשיב להקדש ראשון: יב) והוסיף עליו חומש א"נ נתכפר באשם:

יג) ניבעי הומם [תיבה ליה נמחק] וחיחל על אחר א' גוף אחר באותה קדושה לא ניבעי ונתכפר ור' אבין חדא מגו חדא קא מיבעיא ליה הומם וחיחלו: יד) הוא דאינו מוסיף חומש אבל: טו) קדושה מוסיף ותיבת אין נמחק: טו) אחר ואבד אותו ונתכפר באחר שהביא מערדו ואח"כ נמצא זה והשאר נמחק: יז) מהו שימיר בו: יח) קדושה הוה: יט) הוא אינו יכול להחזיר ולהמיר בו אי דלמא כיון דקדושה אחריתי הוא דמעיקרא אם והשתא עולה חוזר וממיר דס"ד ור' אבין חדא בעיא הוא דמסתפקא: כ) כגון אם אבר: כא) מימר לישנא אחרינא: כב) אלא אבר ונתכפר תיבת אם נמחק: כג) תיבת ליה נמחק: כד) דלהאי לישנא אות ד' נמחק: כה) אחת טפי תיבת חדא נמחק: כו) הומם ומחללו אינו אות ד' נמחק: כז) דהאי. בכאן היה הנגחה ונתחך וחבל על דאבדין: כח) הקדש ראשון קרינא תיבת שני נמחק:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com